

Handläggare
Emma Furtenbach Lundqvist
Telefon: 08-50829696

Till
överförmyndarnämnden

Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 för Överförmyndarnämnden

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 för överförmyndarnämnden godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

1 Jw--   e ZO

Håkan Andersson
Förvaltningschef

Innehållsförteckning

Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 för

Överförmyndarnämnden	1
Förslag till beslut.....	1
1 Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar	3
2 Nämndens verksamhetsområde	4
3 Sammanfattande ekonomisk analys	15
3.1 Drift.....	15
3.2 Investeringar.....	18
4 Lokalförsörjningsplan	18
4.1 Sammanfattning.....	18
4.2 Samverkan.....	18
4.3 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet.....	19
4.3.1 Nuläge 31 januari 2024.....	19
4.3.2 Planering av lokaler för år 2025-2032 (första planeringsperioden).....	19
4.3.3 Planering för lokaler år 2033-2045 (andra planeringsperioden).....	19
5 Övriga redovisningar	19

Bilagor

Bilaga 1: 126 LFP2024 Överförmyndarnämnden

Bilaga 2: Blankettset ÖJN 2025-2027

1 Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar

Överförmyndarnämnden har ett stort behov av att utveckla verksamheten. Det handlar om att:

- Rekrytera fler gode män och förvaltare för att alla huvudmän ska få en lämplig ställföreträdare.
- Digitalisera genom att utveckla e-tjänster för att effektivisera ställföreträdarnas och förvaltningens arbete.
- Stärka samarbetet med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, äldrenämnden och arbetsmarknadsnämnden för att få effektiva processer.

Rekrytera ställföreträdare

God tillgång till bra ställföreträdare är helt avgörande för möjligheten att ge bra stöd till huvudmän. Nämnden behöver tillräckligt många ställföreträdare för att inga huvudmän ska behöva vänta längre än nödvändigt och för att nämnden aldrig ska tveka att entlediga en ställföreträdare som brister i uppdraget.

Nämnden behöver en mångfald av ställföreträdare för att huvudmännen ska få bästa möjliga stöd. Nämnden behöver ställföreträdare från samtliga stadsdelar, med olika yrkeserfarenheter, olika språk och kulturell kompetens, gärna erfarenheter från att möta psykiskt funktionshindrade, människor med missbruksproblem, erfarenhet av demens, erfarenhet av att möta människor med intellektuella funktionshinder osv.

Nämnden har idag en kö på ca 350 personer som väntar på att få en ställföreträdare. Att rekrytera ställföreträdare till de huvudmän som idag saknar, men inte klarar sig utan, är en av nämndens absolut svåraste utmaningar. Nämnden har ett tillflöde av personer som är beredda att ta på sig enklare uppdrag. Det är mycket svårt att rekrytera till huvudmän som har en psykisk sjukdom, missbruksproblem, är hemlösa, har försörjningsstöd, inte pratar svenska, är inblandade i svåra konflikter m.m.

Nämnden skiljer på svåra ärenden och svårrekryterade ärenden. Ett svårt ärende kräver mycket kunskap, tid och arbete av ställföreträdaren. Ett ärende kan dock vara svårrekryterat utan att vara svårt. Det kan till exempel bero på att huvudmannen inte pratar svenska eller att huvudmannen bor i en utsatt stadsdel.

Nämnden har under de senaste åren skärpt tillsynen av ställföreträdarna. Mer underlag begärs in, fler vitesföreläggs, samtliga ställföreträdare lämplighetsprövas årligen gentemot belastningsregistret och kontroll görs av om betalningsanmärkningar finns, fler entledigas och fler avsäger sig sina uppdrag. Det har ökat behovet av att rekrytera nya ställföreträdare.

Nämnden behöver 2025-2027 genomföra kraftfulla rekryteringskampanjer, öka samarbetet med civilsamhället, utveckla stödet till ställföreträdare med mer information på webben, erbjuda fler utbildningar. Nämnden behöver därutöver hitta nya sätt att rekrytera ställföreträdare. Resurserna för köp av tjänster från kontaktcenter skulle behöva stärkas för att korta de svarstiderna för ställföreträdare som behöver stöd.

Digitalisera genom att införa e-tjänster

Förvaltningens möjligheter att rekrytera ställföreträdare försvåras av att förvaltningens tillsyn

är helt pappersbaserad. Ställföreträdaren kan inte skicka in årsredovisningar och andra handlingar digitalt till förvaltningen. Pappershanteringen innebär ett merarbete för ställföreträdaren. Avsaknaden av e-tjänster medför längre handläggningstider och därmed sämre service till ställföreträdare. Nämnden har 2023 infört ett ärendehanteringssystem och det är nu mycket viktigt att e-tjänster snarast utvecklas som underlättar ställföreträdarnas arbete.

Stärka samarbetet

Överförmyndarnämnden behöver stärka samarbetet med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, äldrenämnden och arbetsmarknadsnämnden för att få effektiva processer.

Socialtjänsten och äldreomsorgen anmäler behov av ställföreträdarskap när sådant behov uppmärksammas i verksamheten. Socialtjänsten och äldreomsorgen lämnar uppgifter, om invånare som har pågående insatser, i utredning av ställföreträdarskap som initierats av invånaren själv, någon i dennes närhet eller av överförmyndarförvaltningen. Socialtjänsten och äldreomsorgen samt utförare av beviljade insatser är vidare en viktig del i nämndens tillsynsuppdrag när det kommer till att anmäla klagomål på hur ställföreträdare sköter sitt uppdrag samt att lämna yttrande när nämnden utreder en ställföreträdarens lämplighet. Socialtjänsten och äldreomsorgen har också en viktig roll i nämndens rekrytering av ställföreträdare till nya och befintliga ställföreträdaruppdrag. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för förvaltarenheten med professionella ställföreträdare.

2 Nämndens verksamhetsområde

Överförmyndarnämndens övergripande mål är att motverka rättsförluster för personer som inte kan tillvarata sina intressen. Nämnden har två huvudsakliga uppdrag: att rekrytera gode män och förvaltare samt att utöva tillsyn över dessa. Nämnden fyller en viktig funktion för många av de stockholmare som befinner sig i en utsatt situation, och som inte själva kan tillvarata sin rätt. De främsta målgrupperna är äldre, personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning och ensamkommande flyktingbarn. Nämnden ser också till att föräldrar och förmyndare tar hand om barns tillgångar på ett säkert sätt.

Verksamhetens utveckling de senaste åren

Nämnden har 2023- 2024 infört ett ärendehanteringssystem som utgör grunden för en fortsatt digitalisering, flyttat till nya mer ändamålsenliga lokaler och genomfört en omorganisation som ökar möjligheten att arbeta effektivt. Under 2024 har resurserna varit något mer begränsade än tidigare vilket gör att tillgänglighet och servicenivån i kontaktcenter har sänkts, möjligheten att annonsera efter nya ställföreträdare har minskat, antalet anställda har minskat genom att tidsbegränsade anställningar upphört och att nämnden inte tar in högskolestuderande sommaranställda som ersätter vid ordinarie personals semestrar.

Demografiska förändringar

Då andelen i befolkningen som har behov av ställföreträdare utgör mellan 1 och 2 procent förväntas behovet av ställföreträdare öka i samma takt som stadens befolkning ökar. Antalet äldre förväntas öka och även det bidrar till att antalet huvudmän ökar. I livets slutskede är det många som har behov av en god man eller förvaltare.

Konjunktur

Sverige befinner sig i en lågkonjunktur. Det leder till att andelen huvudmän som kan betala arvodet för sin ställföreträdare minskar och kommunens betalningsansvar för arvoden ökar.

Lag och regelförändringar

Regeringen tillsatte 2019 en utredning med namnet "Ställföreträdare att lita på - en översyn av reglerna om gode män". Nämnden har träffat, följt och bistått regeringens utredning. Resultatet från utredningen kan på sikt ändra förutsättningarna för överförmyndarnämndens verksamhet och därmed även stadens kostnader. Utredningen lämnade våren 2021 ett betänkande. Utredningen har varit ute på remiss. Nu återstår det för regeringen att skriva en proposition. Utredningen har en lång rad förslag som innebär ökad arbetsmängd för överförmyndarförvaltningen. Det gäller till exempel överföring av beslut från tingsrätten till överförmyndarnämnden och krav på skärpt tillsyn och utökad informationsskyldighet. Om utredningens förslag genomförs beräknas arbetsmängden öka med cirka 20-30 procent. Kraven på skärpt tillsyn och ökad informationsskyldighet innebär dessutom mer arbete med respektive ärende. Staden bör evaka att ekonomiska medel följer med eventuell flytt av ansvar från tingsrätter till överförmyndarnämnden. Nämnden arbetar med att stärka den juridiska kompetensen på förvaltningen för att möta framtida utmaningar.

Utredningen föreslår även en utökad tolkning av vilka som omfattas av lagen om god man för ensamkommande barn. Förslaget är att även barn som kommer som kvotflyktingar till Sverige, dvs. redan har ett uppehållstillstånd och inte är asylsökande, ska omfattas av lagen. Kommunfullmäktige i Stockholms stad har inte inväntat en eventuell ändring av lagstiftningen utan har i budget för 2023 beslutat att överföra ansvaret från socialnämnden till överförmyndarnämnden för att utse ställföreträdare för kvotflyktingbarn.

Svåra ställföreträdaruppdrag

Överförmyndarnämndens ärenden fortsätter att bli allt mer komplexa. Det är följderna av internationalisering, ett digitalt samhälle som stänger ute fler hjälpbehövande och huvudmännens förmögenhetsmassor som påverkas av samhällsekonomi och samhällsutveckling samt att fler våldsbenägna personer förväntas få hjälp av en god man eller förvaltare. Fler svenskar har pension, fastigheter och tillgångar utomlands vilket innebär att tillsynen blir mer komplex. Det ställer krav på fortsatt kompetensutveckling av både ställföreträdare och nämndens handläggare, samtidigt som det finns ett ökat behov av att arbeta med säkerhetsfrågor.

Ny rättspraxis utifrån tingsrätts- och hovrättsavgöranden och beslut i högsta domstolen har ökat kraven på överförmyndarnämnden att rekrytera ställföreträdare för svårare uppdrag eller farliga huvudmän.

Antalet ärenden där nämnden begär att ett godmanskap eller förvaltarskap ska upphöra på grund av att det föreligger en hotbild mot ställföreträdaren ökar. En ökning sker även av ärenden där ställföreträdare förordnas trots att det föreligger en hotbild mot ställföreträdaren.

I pågående ärenden som nämnden redan utövar tillsyn över och där det har varit exceptionellt svårt att rekrytera för att byta till en ny ställföreträdare har nämnden under 2018-2024 valt att

anlita professionella ställföreträdare anställda vid ett företag. Detta gäller i ärenden där uppdraget inte har kunnat upphöra på grund av huvudmannens hjälpbehov. Revisorerna har kritiserat nämnden för att företaget inte är upphandlat. Arbetsmarknadsförvaltningen har genomfört en upphandling. Företaget valde då att inte lägga något anbud. Nämnden kan därför inte fortsätta att använda företaget. Även från andra företag har intresset för att förmedla professionella ställföreträdare varit mycket lågt enligt arbetsmarknadsnämnden som ansvarade för upphandlingen.

Professionella ställföreträdare

Arbetsmarknadsnämnden har en förvaltarenhet med professionella ställföreträdare som kan ta svårare uppdrag. Förvaltarenheten har ca 60 ärenden men behovet bedöms vara cirka 250 ärenden. Behovet av att snabbt ta fler ärenden är stort. När förvaltarenheten tar fler ärenden kommer nämnden i högre utsträckning kunna tillgodose även särskilt utsatta gruppers behov av ställföreträdare.

Inrättandet av en förvaltarenhet innebär att stadens kostnader ökar. Det beror på att fler får ställföreträdare än idag och att kostnaderna för professionella ställföreträdare som tar särskilt krävande ärenden är högre än för ideellt arbetande. Nämnden arvoderar både ideellt arbetande och professionella ställföreträdare. Utredningar har dock visat att ett fungerande ställföreträdarskap ger stora samhällsbesparingar genom att ställföreträdaren träder in och är en länk mellan en person med stort hjälpbehov och olika myndigheter. Det gäller inte minst inom socialtjänsten och äldreomsorgen samt sjukvården.

Trygghet

Nämnden är en tillsynsmyndighet som har en nyckelroll i stadens arbete med att förebygga fusk och oegentligheter. De huvudmän som nämnden har utsett till ställföreträdare för är sammantaget ägare av en mycket betydande förmögenhet. Huvudmännen befinner sig samtidigt i en mycket utsatt position och har själva begränsade möjligheter att bevaka sina rättigheter. Företag och personer med oärliga avsikter dras därför till målgruppen. Huvudmännen riskerar därutöver att nyttjas som redskap av andra som har för avsikt att ägna sig åt fusk och oegentligheter i välfärden. Det kan till exempel handla om välfärdsbrott som fusk med assistansersättning, hemtjänst och ersättningar från Försäkringskassan. Huvudmän kan även utnyttjas som "målvakter". Dvs. att de sätts som ägare till företag, fastigheter, bilar och annat som nyttjas av andra i oärliga syften.

Viktigast av allt är att personer som behöver ställföreträdare får en. Det är tyvärr inte ovanligt att en huvudman utsätts för oegentligheter innan en ställföreträdare utsetts. När en ställföreträdare utsetts ska nämnden idka tillsyn över denne.

Nämndens insatser är viktiga när det gäller barns trygghet där nämnden idkar tillsyn över barnens tillgångar så att de kommer barnen till del och inte nyttjas felaktigt av föräldrar eller andra. För ensamkommandes barns trygghet kan en god man spela en helt avgörande roll. Det är viktigt att alla som behöver en ställföreträdare verkligen får det. Där spelar inrättandet av en förvaltarenhet en betydande roll. Det stöd som en del huvudmän får av sina gode män och förvaltare kan vara det som gör att de undviker att komma in på en brottslig och våldsam levnadsbana. Barn vars föräldrar inte får det stöd de behöver av en god man eller förvaltare kan

riskera att hamna i gängbrottslighet. Ensamkommande barn som inte får det stöd de behöver riskerar också att hamna i gängbrottslighet.

Säkerhet

Det är viktigt att vara medveten om att nämnden arbetar med tvång och mycket ingripande åtgärder med människor som bl.a. är psykiskt sjuka, missbrukare och har intellektuella funktionshinder.

Huvudmännen är en mycket utsatt grupp, först och främst på grund av att flertalet, i olika grad, är oförmögna att ta hand om sig själva. Huvudmännen riskerar att bli utnyttjade, att bli utsatta för påtryckningar, att förlora sina tillgångar, att inte kunna bevaka sina rättigheter och inte få den omsorg man har rätt till. Huvudmännen riskerar att bli utnyttjade ur fler aspekter än ekonomiska det kant.ex. handla om att bli sexuellt utnyttjad eller att vara utsatt för en hederproblematik. Det är nämndens uppgift att rekrytera en ställföreträdare och idka tillsyn över ställföreträdaren. Den största risken är att nämnden inte kan hitta ideellt arbetande ställföreträdare som är beredd att på sin fritid företräda personer som exempelvis är våldsamma, farliga eller mycket tidskrävande. Om en huvudman inte får en ställföreträdare eller får en som inte har förutsättningar att klara uppdraget kan det få mycket allvarliga konsekvenser för huvudmannens trygghet och säkerhet.

Ställföreträdarna är en utsatt grupp därför att de till exempel möter huvudmän som ibland mot sin vilja är satta under förvaltarskap och de möter anhöriga som motsätter sig att deras anhöriga har en ställföreträdare. Ställföreträdarna utför sitt uppdrag i sin bostad och i huvudmannens hem. Det är vanligt att ställföreträdare utsätts för hot och det förekommer att man utsätts för brott och våld. Det är därför viktigt att förvaltningens stöd till ställföreträdare stärks. Det gäller inte minst stöd i form av introduktion och utbildning. I första hand ska dock förvaltarenheten i fortsättningen ta uppdrag där hot förekommer.

Personalen vid överförmyndarförvaltningen är utsatta bland annat därför att man utreder och föreslår förvaltarskap mot huvudmäns vilja, utreder klagomål, tar emot huvudmän och anhöriga som vill ha insyn i akten. Personalen möter huvudmän och anhöriga i tingsrätten vid förhandling om införandet av förvaltarskap. Det förekommer hot och försök till påverkan i rättsak genom att anställda söks upp på sociala medier och på sin privata telefon. Det förekommer att anhöriga polisanmäler personal för förtal eller att personalen får skadespråksanspråk riktade mot sig som enskild person. Hotfulla situationer uppstår när huvudmän och anhöriga besöker förvaltningen. Förvaltningens flytt till Tekniska nämndhuset innebär att den fysiska säkerheten stärkts betydligt. Ett säkert besöksrum lånas vid behov av Kungsholmens stadsdelsförvaltning. I receptionen finns alltid en säkerhetsvakt. Fastigheten är indelad i olika säkerhetszoner. Ytterligare insatser som övervakningskameror och säkrare inpassering planeras.

Politiker i överförmyndarnämnden är utsatta därför att nämnden har till uppgift att fatta beslut som är negativa för huvudmannen eller anhöriga som till exempel att avslå begäran om att få byta god man eller förvaltare, avslag på ansökan om att få ta ut medel, omplacera medel eller köpa fastighet. Särskilt utsatt är nämndens ordförande som företräder nämnden externt och i media. Överförmyndarförvaltningen och stadsledningskontoret ger därför politiker stöd i säkerhetsfrågor.

Digitalisering

Överförmyndarnämnden har infört ärendehanteringssystemet LEX 2023. Systemet används av överförmyndarförvaltningens personal och kontaktcenter. LEX är ett generellt ärendehanteringssystem med en modul för överförmyndarverksamhet. Modulen används idag av Stockholm, Göteborg och Uddevalla. Göteborg kommer 2024 lämna Lex och byta ärendehanteringssystem. Det finns ett stort behov av att utveckla modulen för att öka användarvänlighet och effektivisera handläggningen. Modulen behöver även utvecklas för att fungera ihop med e-tjänster byggda på stadens e-tjänsteplattform. Slutligen behöver modulen utvecklas för att fungera tillsammans med stadens e-arkiv, banker och olika myndigheter som nämnden samarbetar med. Det kommer att kosta tid och pengar under 2025-2027.

Nämnden har under hösten 2023 påbörjat utvecklingen av e-tjänster. Detta är en helt avgörande pusselbit i nämndens totala digitaliseringsresa. Förutsättningen för att kunna ta del av digitaliseringens effektiviseringar fullt är att hela flöden digitaliseras och att information kommer in digitalt, hanteras digitalt och arkiveras digitalt. Fysiska handlingar som skannas in behöver ersättas med strukturerad data som inkommer via e-tjänster eller likvärdiga tjänster för att möjliggöra automatisering, användarstöd och handläggarstöd. Förvaltningens långsiktiga vision är att e-tjänster ska vara en grundläggande del av verksamheten som ökar servicen till medborgarna, höjer kvaliteten på tillsynen samt förbättrar arbetsmiljön för förvaltningens medarbetare. Införandet av e-tjänster ses därför inte som en isolerad satsning som görs en gång utan som en naturlig del av förvaltningens framtida linjeverksamhet.

Nämnden genomförde under år 2022 en förstudie avseende utveckling av e-tjänster. Förstudien avgränsades till att omfatta e-tjänster för att digitalisera inlämningen av olika redovisningshandlingar. Totalt identifierades cirka tio olika e-tjänster som skulle digitalisera inlämnandet av olika redovisningshandlingar samt möjliggöra digital kommunikation mellan ställföreträdare och nämnden direkt i e-tjänsten. Målbilden är att hela flödet ska digitaliseras och att redovisningshandlingar både ska kunna lämnas in digitalt, kompletteras digitalt och granskas digitalt. Under år 2023 påbörjades utveckling av e-tjänster avseende de redovisningsprocesser som har bedömts som mest prioriterade.

Nämnden ska under 2025 - 2027 undersöka möjligheten att nyttja Artificiell intelligens för att utveckla verksamheten (AI). AI avser system som uppvisar intelligent beteende genom att analysera sin miljö och vidta åtgärder - med viss grad av självständighet - för att uppnå särskilda mål. Dessutom innefattar begreppet avancerad dataanalys. Det som utmärker AI från andra metoder för automation är AI-teknikens förmåga att lära sig och bli smartare över tid. AI beskrivs oftast som en teknik som kommer kunna förändra och effektivisera en verksamhet. Stockholm stad har en AI-plan, en AI-samordnare och en testbädd för AI. En juridisk utredning har genomförts för att klarlägga de rättsliga förutsättningarna. Nämnden ska undersöka om det finns möjlighet att starta ett AI projekt som rör överförmyndarverksamheten i samarbete med stadsledningskontoret och stadens samarbetspartner inom AI.

Innovation och effektiva arbetssätt

Digitaliseringen möjliggör ett effektivare arbetssätt och kräver innovativ verksamhetsutveckling där samtliga anställda bidrar. Det handlar om att på bästa sätt ta tillvara digitaliseringens

möjligheter att stärka tillsynen, höja kvaliteten i verksamheten och förbättra servicen. Det är ett arbete som kommer att präglade nämndens verksamhet 2025-2027.

Vägen till eget arbete och försörjning

Nämnden har en viktig uppgift i att förse huvudmän med en ställföreträdare som ger stöd i strävan att få ett eget arbete och egen försörjning. Tack vare en ställföreträdare som bistår med ekonomisk förvaltning och kontakter med myndigheter kan fler arbeta och försörja sig själva än vad annars skulle vara fallet.

Näringslivsfrämjande arbete och näringslivssamverkan

Vem som helst kan hamna i en livssituation där det finns behov av en ställföreträdare. Det gäller även de som äger och driver företag. Det är då viktigt att nämnden kan rekrytera en ställföreträdare som kan företräda huvudmannen på bästa sätt. Nämnden har även en viktig uppgift att ta ställning till begäran från underåriga att starta företag.

Utmaningar i förhållande till målen i Agenda 2030

Nämnden arbetar för att Stockholm ska bli en ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbar stad. En digitalisering ska leda till att verksamheten blir effektivare och ekonomiskt hållbar. Ett medvetet miljöarbete bidrar till att göra nämnden miljömässigt hållbar. Förvaltningens flytt till tekniska nämndhuset har ökat möjligheten att arbeta miljömässigt t.ex. genom bättre tillgång till bra återvinningssystem osv.

En grundläggande värdering om alla människors lika värde ligger till grund för allt arbete i nämnden. Det är viktigt att skapa förutsättningar för alla människor att utvecklas till sitt bästa jag oavsett kön, könsöverskridande identitet, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion, ålder eller funktionsvariation.

Ett barnperspektiv grundat i barnkonventionen ska präglade arbetet med barn och deras anhöriga. En medvetenhet finns om nationella minoriteters status i Sverige och att Stockholm är förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli. Nämnden arbetar för att vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Ett samarbete finns med funktionshindersombudsmannen och funktionshindrades organisationer, bland annat inom ramen för funktionshinderrådet. Jämställdhetsintegrering är ett av målen för nämnden vilket innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska beaktas i det dagliga arbetet så att alla kvinnor och män, flickor och pojkar kan leva jämställda liv. Genom det har nämnden för avsikt att bidra till en socialt hållbar stad.

Internationell rätt

Svenska medborgare står under svenska lagar oavsett var i världen de befinner sig. Denna nationalitetsprincip gäller även för utländska medborgare bosatta i Sverige. Undantag gäller vid nordiska förhållanden och för nordiska medborgare.

Stockholms överförmyndarnämnd är enligt föräldrabalkens bestämmelser i kap 16 § 2 reservforum för utlandssvenskar. Det innebär också att Stockholms överförmyndarnämnd blir specialforum som deltar i lagstiftningsarbete som rör den internationella förmynderskapsrätten. Det finns därför ett behov för Stockholms överförmyndarnämnd, som Sveriges största och enda internationella överförmyndare, att arbeta med internationell omvärldsbevakning på ett helt

annat sätt än för andra överförmyndare. Detta är ett nationellt riksansvar som rör medborgare som inte är skrivna i Stockholms stad. Det är dock Stockholms stads invånare som finansierar verksamheten.

Alla internationella ärenden beror dock inte på nämndens riksansvar. En del internationella ärenden handlar om medborgare som är skrivna i Stockholms stad men för tillfället befinner sig utomlands eller t.ex. har egendom i andra länder.

När utlandsbosatta svenskar av hälsoskäl behöver hjälp att förvalta sin egendom, men också i kontakter med myndigheter, aktualiserar behovet av att få en god man eller förvaltare i Sverige. Det kan exempelvis handla om att föra över tillgångar till Sverige eller avyttra tillgångar utomlands.

Ställföreträdarnas hantering av huvudmännens tillgångar och överförmyndarens tillsyn blir allt mer komplex när det finns tillgångar och avtal av internationell karaktär. Det ställer högre krav på kunskap om internationell rätt, även i ärenden där huvudmannen vistas i Sverige men har utländska tillgångar.

Överförmyndarnämnden har ett stort behov av att bygga upp kunskapen om internationella ärenden för att kunna ge det stöd som hjälpbehövande enligt lag har rätt att kräva av staden. Nämnden skulle dessutom behöva ha tillgång till professionella ställföreträdare som har språkkunskaper, kunskap om internationell rätt och den tid som krävs för att driva flera av de mycket tidskrävande internationella ärendena.

Fram tills beslut fattas om att ändra nuvarande lagstiftning kvarstår Stockholms stads särskilda ansvar för internationella ärenden som därför måste hanteras på ett godtagbart sätt. Den statliga utredning som såg över landets överförmyndarverksamhet valde att inte lägga något förslag om ändrat ansvar för internationella ärenden. Ingen ändring av lagstiftningen är att vänta under 2025-2027. Nämnden bör därför förses med personella och ekonomiska resurser för att kunna hantera internationella ärenden på ett korrekt sätt.

Stockholms stads överförmyndarnämnd har ett särskilt uppdrag

Överförmyndarnämnden har sedan 2015 ett uppdrag att arvoda de särskilt förordnade vårdnadshavarna till ensamkommande barn. Arvoderingen och tillsynen av dessa samordnas i staden av nämnden för både förmyndardelen samt den vårdnadshavande delen. Detta skiljer sig från andra kommuner där hanteringen sköts helt av socialtjänsten eller är uppdelad mellan socialtjänst och överförmyndare. Denna skillnad i ansvarsfördelning och hantering av arvode mellan kommunerna ger upphov till många frågor och oklarheter som tar tid ifrån nämnden i form av att föra diskussioner med andra kommuner. Kommuner utanför Stockholms stad, där stadens stadsdelsnämnder har placerat barn, vill att Stockholm ska stå för kostnaden för arvode till dessa barns särskilt förordnade vårdnadshavare.

Föräldrabalken kap. 11 § 25 anger vilken överförmyndare som är ansvarig. Med detta kommer även ansvaret att arvoda. Stockholms överförmyndare utövar tillsyn över barn som är folkbokförda inom kommunen och betalar därmed arvode till deras särskilt förordnade vårdnadshavare.

Barn som är anvisade till Stockholms stad men folkbokförda i en annan kommun ligger alltså

inte under Stockholms överförmyndarnämnds ansvar. A andra sidan har Stockholms överförmyndarnämnd tillsynsansvaret för barn folkbokförda i Stockholm men anvisade till andra kommuner i Sverige.

Samarbete med domstolarna

Nämnden har ett stort behov av att samarbeta med domstolarna för att alla huvudmän ska behandlas lika inom Stockholms stad. Olika förfaranden hos olika domstolar leder idag till att huvudmän inte behandlas lika och ärenden handläggs olika beroende på vilka krav den specifika domstolen ställer på nämnden. Nämnden upplever att kompetensen och synen på hur ett ärende ska utredas skiljer sig åt mellan de tre domstolar som nämnden arbetar mest med, tingsrätterna i Södertörn, Solna och Stockholm.

Nämnden avser att fortsätta med ett nära samarbete med alla tre domstolarna och bjuder därför regelbundet in de olika domstolarna till samverkansmöte för att på så sätt verka för en likformig och rättssäker handläggning av ärenden.

Långa handläggningstider

Nämnden har under flera år haft långa handläggningstider. Införandet av ett ärendehanteringssystem 2024 har gett nämnden större möjlighet att skapa effektiva arbetssätt samt även upptäcka kvalitetsbrister i handläggningen. När e-tjänster införs förväntas det bidra till att korta handläggningstiderna. En god tillgång på både ideella och professionella ställföreträdare är viktigt för att nämnden ska kunna korta handläggningstiderna. Antalet handläggare som handlägger ärenden är också helt avgörande för handläggningstiderna. Fler utslag från domstolarna bidrar till en tydligare praxis som även det kan skynda på handläggningstiden då en bättre vägledning finns att tillgå i mer komplicerade fall. Nämnden arbetar med att öka antalet rättsutredningar och förtydliga rutiner för att underlätta för handläggarna att fatta väl underbyggda beslut snabbare. Ett utökat samarbete inom staden kring de processer som rör ställföreträdarskap kan effektivisera arbete. Länsstyrelsen har framfört att nämndens handläggningstider fortfarande är för långa trots att de nu är betydligt kortare än tidigare. Tillgång till fler handläggare skulle öka möjligheten att korta handläggningstiderna och rätta till de brister länsstyrelsen pekar på.

Uttag och placeringar av huvudmannens tillgångar

Bankernas kontanthantering försvinner mer och mer vilket förutsätter att man som kund ska kunna använda sig av bankkort och digitala tjänster. Detta påverkar huvudmännen och deras ställföreträdare men även överförmyndarnämnden. Det är en förutsättning att det pågående digitaliseringsprojektet inte drar ut på tiden för att nämnden ska kunna möta dessa förändringar i riktning mot ökad digitalisering i framtiden, bland annat hos bankerna. Skärpta krav på banker att agera mot penningtvätt och bedrägerier försvårar arbetet för ställföreträdare. Ställföreträdarna blir ifrågasatta när de ska utföra bankärenden för sin huvudman. Det finns ett stort behov av att bankerna ger en bättre och mer enhetlig information när det gäller till exempel öppnande och avslutande av bankkonton, byte av bank och överförmyndarsparr. Bankerna agerar olika i dessa frågor.

En annan utmaning nämnden ser framöver som kan komma att påverka och som nämnden lyft till bankföreningen är hur ställföreträdare ska hantera transaktioner och uttag när huvudmän är

bosatta utomlands och har bankkonton/tillgångar som finns i Sverige. Detta gäller även hur man ska hantera ärenden där huvudmän har utländska bankkonton, då det kan finnas begränsningar som styrs av det landets lagar. Det vill säga huvudmän som är bosatta utomlands men har konton här i Sverige.

Ett ökat intresse för exempelvis kryptovalutor, och därmed till nämnden inkomna ansökningar om placeringar i dessa, är något som möjligtvis skulle kunna ske i framtiden.

Ensamkommande barn

Inför 2025-2027 råder en fortsatt osäkerhet kring hur stort inflödet av ensamkommande barn blir. Det är fortfarande krig och kris i flera länder och många människor väntar på möjligheten att kunna fly.

Stockholms överförmyndarnämnd är även nationellt ansvarig för ensamkommande barn som avviker från landets samtliga 290 kommuner. Det är mycket svårt att förutse hur många barn som kommer att avvika under åren 2025-2027. Detta är ett nationellt riksansvar som rör medborgare som inte är skrivna i Stockholms stad. Det är dock Stockholms stads invånare som finansierar verksamheten.

Övriga barnärenden

Antalet barnärenden ökar för varje år och det beror på att antalet barn som har stora tillgångar blir fler och att förmyndarna därför blir satta under nämndens tillsyn för att tillgångarna ska komma barnet tillgodo.

Förvaltningen ska eftersträva ett samarbete med socialförvaltningen i syfte att hantera barnärenden med barnets bästa för ögonen utifrån nämndens uppdrag enligt lag. Förvaltningen ska också kompetensutveckla förvaltningens handläggare i hantering av barnärenden. Det gäller barn som har blivit skuldsatta, skärpande föreskrifter mot förmyndare samt i vilka fall ett barn kan få en ställföreträdare utsedd för sig.

Barnkonventionen och barnets rätt att bli lyssnad på

Barn som är 16 år eller äldre ges tillfälle att yttra sig och barnets behov tas tillvara i bedömningen inom flera områden. Utmaningen är att utbilda all personal samt synliggöra metoderna och analyserna i den dagliga dokumentationen, i beslut samt i övriga rapporter och skrivelser. Det handlar om att på ett naturligt sätt få arbetet med barnkonventionen som en integrerad del i arbetet. Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen del av svensk lag. Nämnden behöver under kommande år fortsätta identifieringen av de beslutsprocesser där barn berörs direkt och indirekt. I vissa beslut görs enklare barnkonsekvensanalyser där barnets bästa tas i beaktande samt dokumenteras inför beslut.

Överförmyndarnämnden fattar flera beslut som rör barn direkt men även indirekt genom beslut som rör deras vårdnadshavare. Nämnden behöver fortsätta arbeta med att synliggöra hur barn fått yttra sig innan beslut samt hur deras åsikter tagits emot och bedömts.

Kontaktcenter

Kontaktcenter hanterar ungefär 2 500-3 000 frågor per månad. Det är förväntat att antal frågor till Kontaktcenter kan komma att öka under kommande år. Det beror på att ärendena blir allt

mer komplicerade och ställföreträdare har ett större behov av råd och stöd än tidigare.

Under 2023 har servicenämnden höjt avgifterna för kontaktcenter. Nämnden har inte haft den ekonomiska möjligheten att betala de höjda avgifterna utan har varit tvungen att sänka servicegraden. Nämnden kommer nu att utvärdera hur kontaktcenter fungerar för överförmyndarverksamhetens del. Nämnden ska undersöka om det är ekonomiskt och verksamhetsmässigt mer fördelaktigt att bedriva kontaktcenterverksamhet i egen regi.

Sjukfrånvaro

Kort sjuktidsfrånvaro för kvinnor år 2023 var 2,2 procent och 1,0 procent för män, totalt 1,8 procent. Lång sjuktidsfrånvaro för kvinnor år 2023 var 0,9 procent och 3,2 procent för män, totalt 1,8 procent.

Nämndens kontinuerliga arbete med olika aktiviteter inom arbetsmiljö för att förebygga ohälsa ger resultat. Delaktiga chefer, en rimlig arbetsbelastning och möjlighet till hemarbete är också ett sätt att minska sjukfrånvaron.

Nämnden arbetar med förebyggande åtgärder tillsammans med företagshälsovården.

Nämnden genomför skyddsronder för att säkerställa en bra arbetsmiljö. Resultat diskuteras i enheter, på APT och i förvaltningens arbetsmiljögrupp.

Rehabiliteringsprocessen är i fokus där nämnden säkerställer att skriftliga rutiner följs både för kort- och långtidssjukskrivna.

Vid långtidssjukfrånvaro finns också ett nära samarbete med företagshälsovård för att hjälpa medarbetaren till återgång i arbete.

Enhetscheferna har arbetsmiljöansvar för sina medarbetare och förvaltningschefen har det övergripande ansvaret.

Kompetensutveckling

Det finns ett behov av att kompetensutveckla ledningsgruppen när det gäller att leda en organisation i förändring. Samtliga anställda behöver kompetensutveckling som är kopplat till digitalisering, bättre service och bemötande samt fördjupad juridisk och ekonomisk kompetens inom nämndens ansvarsområde. En förvaltningsgemensam kompetensutveckling som rör utveckling av medarbetarskapet är påbörjad som kommer att fortskrida under flera år.

En stor del av kompetensutvecklingen sker genom internutbildning och medarbetarna har ett stort ansvar i att kompetensutveckla varandra. Detta sker genom regelbundna utbildningar där personer med nyckelkompetens ges möjligheten att utbilda kollegor inom områden som är viktiga för nämndens verksamhet.

För att behålla kompetent personal och ge dem möjlighet att växa i sina roller kommer kompetensutveckling att bli nödvändig inom ett flertal områden. För att kunna hantera de komplexa ärenden som finns ska personalen erbjudas individuella kompetenssatsningar för att på så sätt ta vara på den kompetens som finns och utveckla den vidare. Områden där detta kan vara aktuellt är internationella ärenden, mer komplex juridik, komplicerad granskning och lik-

nande. Alla anställda har individuella kompetensutvecklingsplaner och det finns en övergripande kompetensutvecklingsplan för samtliga anställda.

Kompetensförsörjning

Personalomsättningen under år 2023 var 8,5 procent. Nämnden har många och kvalificerade sökande till samtliga utannonserade tjänster. En del av de sökande faller bort pga. att förvaltningen inte kan erbjuda tillräckligt höga löner. Om nämndens verksamhet inte digitaliseras inom kort utan ska fortsätta att vara delvis pappersbaserad kommer det att bli svårt både att behålla befintlig personal och att rekrytera ny. En digitalisering krävs för att nämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare, inte minst för yngre personer.

Förvaltningen har fyra chefer - en förvaltningschef och tre enhetschefer.

Jämställdhet och mångfald

Nämnden ser mångfald som något positivt. Det är positivt om personalens sammansättning speglar sammansättningen i befolkningen. Det ökar möjligheten att ge bra service och ett gott bemötande till alla stockholmare. En utmaning för nämnden är att män är fortfarande underrepresenterade även om andelen ökar.

I januari 2024 hade nämnden 64 tillsvidareanställda på heltid varav två är föräldralediga, två är tjänstlediga och en är sjukskriven. Det innebär att 59 anställda är på plats. Därutöver har förvaltningen 4 visstidsanställda. Nämndens visstidsanställda slutar under 2024 när deras avtal går ut. Sommaranställda kommer inte att tas in 2024 som en åtgärd för att nå en budget i balans. 64 procent av personalen är kvinnor och 36 procent är män.

Omstruktureringsbehov

En digitalisering av verksamheten och ett införande av professionella ställföreträdare aktualiserar behovet av att utveckla nämndens arbetsmetoder och kan skapa ett behov av att omstrukturera verksamheten under 2025-2027. En omstrukturering kan leda till behov av omställning.

Klimat

Överförmyndarnämndens verksamhet är uteslutande administrativ, och har i sig en begränsad påverkan på miljö och klimat. Nämnden tar dock de initiativ som är möjliga och relevanta, vilket innebär sortering av avfall, även matavfall, byte till LED-belysning, köp av krav- och miljömärkta varor och tjänster samt att vid tjänsteresor i så stor utsträckning som möjligt nyttja de alternativ som är bäst för miljön. Nämnden flyttade 2024 till nyrenoverade lokaler i tekniska nämndhuset där möjligheten att spara energi och avfallssortera är bättre än i föregående lokaler.

Jämförelse med andra kommuner

Stockholm har jämfört med t.ex. Göteborg och Malmö en högre andel barnärenden. Det är barn som t.ex. ärvt egendom eller fått försäkringsutbetalningar. Nämndens uppdrag här är att idka tillsyn för att tillgångarna ska komma barnet tillgodo.

Huvudmännens genomsnittliga tillgångar är avsevärt högre i Stockholm jämfört med Göteborg och Malmö. Stockholm har därför en högre andel huvudmän som själva betalar ställföreträdarens arvode och den andel där kommunen betalar är lägre än i Göteborg och Malmö.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Nämndens kostnader består i första hand av arvoden, i andra hand av personalkostnader, i tredje hand av övriga administrativa kostnader.

Kostnaderna ska täckas av den budget som kommunfullmäktige fördelat. Därutöver har nämnden möjlighet att i samband med tertialrapport 2 söka medel från central medelreserv, för arvodeskostnader som prognostiseras överstiga de av kommunfullmäktige budgeterade.

överbefordningsnämnden	2023		2024		2025		2026		2027	
	Budget	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Prognos	Budget	Prognos	Budget	Prognos
Förvaltning (inkl nämnd)	64,6	67,6	64,9	66,9	63,3	69,5	63,3	69,5	63,3	69,5
Arvoden	15,0	23,5	15,0	26,3	15,0	26,3	15,0	26,3	15,0	26,3
Arvoden EKB Asyl		1,2		1,5		1,5		1,5		1,5
Arvoden EKB PUT/TUT/SFV		2,2		2,5		2,5		2,5		2,5
Netto	79,6	94,5	79,9	97,2	78,3	99,8	78,3	99,8	78,3	119,7
varav från CMR		15,0		15,0		15,3		15,3		15,3
Netto kommunbidrag		79,5		82,2		84,5		84,5		84,4

Kostnader som ingår i budgeten.

IT-utveckling	2025	2026	2027
Utveckling e-tjänster	5,5	5,5	5,5
Utveckling av verksamhetssystemet LEX	0,7	0,7	0,6
Totalt	6,2	6,2	6,1

Arvoden

Ställföreträdare har enligt lag rätt till en skälig ersättning. Uppdraget är i grunden ideellt och med en symbolisk ersättning som inte kan jämföras med en lön.

Nämndens kostnader för arvoden kan delas upp i tre kategorier:

1. Arvoden till ställföreträdare för huvudmän som inte är ensamkommande barn.
2. Arvoden till ställföreträdare för asylsökande ensamkommande barn.
3. Arvoden till ställföreträdare för ensamkommande barn som har fått uppehållstillstånd (PUT/SFV)

Arvoden till ställföreträdare för vuxna huvudmän med god man eller förvaltare

Ställföreträdare har, enligt föräldrabalken, rätt till ett skäligt arvode. Ersättningen som ställföreträdarna har rätt till består av tre olika delar: arvode, bilersättning och kostnadsersättning. Utöver dessa kostnader tillkommer arbetsgivaravgift. Ställföreträdarskapet är i grunden ett

ideellt uppdrag, en del väljer att inte söka ersättning även om de har rätt till det.

Betalningsansvaret för arvodeskostnaden ligger i första hand hos huvudmannen om hen har tillräckligt stor inkomst eller förmögenhet. När huvudmannen inte kan betala övergår betalningsansvaret till staden.

Det är fyra viktiga parametrar som avgör nämndens arvodeskostnader för huvudmän som inte är ensamkommande barn. Dessa är:

1. Antalet huvudmän som genererar kostnader, det vill säga framför allt årsräkningar och sluträkningar.
2. Andel ställföreträdaren som tackar ja till arvode.
3. Andel huvudmän som nämnden har betalningsansvar för.
4. Storleken på ersättningen som ställföreträdaren har rätt att få, bestående av arvode, bilerättning och kostnadsersättning.

Antalet huvudmän väntas öka pga. demografiska förändringar. I takt med att antalet invånare ökar och andelen äldre ökar behövs fler ställföreträdare. Nämnden söker idag ställföreträdare till 350 hjälpbehövande. Nämnden behöver därutöver rekrytera fler ideella ställföreträdare för att täcka det ökande behovet.

I första hand ska huvudmannen betala ställföreträdarens arvode och kostnadsersättning. Om huvudmannens ekonomiska resurser är begränsade, dvs. under 2,65 prisbasbelopp (151 845 kr 2024), är kommunen skyldig att betala arvodet och ersättningen. Utvecklingen de senaste tre åren visar på att stadens andel av betalningsansvaret ökar. Sverige befinner sig nu i en lågkonjunktur och det påverkar huvudmännens betalningsförmåga.

Nya ställföreträdare väljer oftare att söka ersättning än tidigare och de söker även högre ersättning för kringkostnader som reseersättning och ersättning för extra insatser.

Ett högre arvode ges i mer krävande ärenden. När professionella ställföreträdare nu införts på arbetsmarknadsförvaltningen och de tar svårare ärenden får de högre arvoden. När ideella tar svåra ärenden får även de högre arvode. Samma arvode gäller för professionella som för ideella ställföreträdare.

Arvoden till ställföreträdare för asylsökande ensamkommande barn

Överförmyndarnämnden tillämpar en schablonersättning till ensamkommande asylsökande barn. Till detta kommer omkostnadsersättning och eventuell reseersättning för gode män till barn som väntar på beslut från Migrationsverket. Ställföreträdarna kan välja att ansöka om arvode eller inte. När det gäller ensamkommande barn vill samtliga ha arvode, vilket skiljer sig från ställföreträdare i övriga ärenden

Stadens kostnader för ensamkommande barn de närmaste åren är helt beroende på hur många barn som flyr till Sverige och vilken migrationspolitik som förs i landet. En besvärlig säkerhetssituation i världen påverkar.

Arvoden till ställföreträdare för ensamkommande barn som har fått uppehållstillstånd

Nämnden har fullt betalningsansvar för arvodeskostnader till ställföreträdare för ensamkommande barn med uppehållstillstånd, då ensamkommande barn aldrig har den förmögenhet och de inkomster som krävs för att de ska kunna betala kostnaderna för sin ställföreträdare.

Ett ökat antal ensamkommande barn skulle först påverka arvodeskostnaderna för asylsökande ensamkommande barn och därefter ensamkommande barn med uppehållstillstånd.

Arvoden

Sveriges kommuner och regioner ger ut ett cirkulär med rekommendationer om arvoden till ställföreträdare. Arvodet är kopplat till prisbasbeloppet. Det har höjts med 4800 kr från 2023 till 2024 och är nu 57 300 kr. Ytterligare höjning av prisbasbeloppet är att vänta 2025 p.g.a. inflation. Inom ramen för Sveriges kommuners cirkulär har nämnden dessutom valt att höja vissa arvoden för att underlätta rekrytering av nya ställföreträdare och förmå befintliga att ta fler uppdrag. Sammantaget innebär detta högre kostnader för arvoden under 2025-2027, dels för huvudmän och dels för staden. Huvudmännen utför sitt arbete ett år och får sitt arvode året efter. 2023 begärde nämnden 15 mnkr i budgetjustering i tertiärrapport två för ökade arvoden.

Lokaler

Lokalerna på Kungsholmen är 3 mnkr dyrare per år än lokalerna i Vällingby. Avvecklingskostnaden för lokalerna i Vällingby år 2024 är 1,63 mnkr. Det betyder att nämndens sammanlagda lokalkostnader 2024 är 4,63 mnkr dyrare än nämndens lokalkostnader 2023. Avvecklingskostnaden för befintliga lokaler är en engångskostnad för 2024 och höjningen av hyran med 3 mnkr gäller tillsvidare dvs. även år 2025 och 2026. Därutöver tillkommer en årlig indexuppräkningskostnad.

Utveckling av ärendehanteringssystemet LEX

Ärendehanteringssystemet Lex infördes under 2023 vilket innebär en stor förbättring för handläggningen och möjligheten att följa upp verksamhetens processer. Systemet behöver nu fortsätta utvecklas för att anpassas till Stockholms överförmyndarförvaltning. Systemet har sedan tidigare använts av mindre kommuner men mindre volymer och anpassning till stor driftsfördelar behöver i vissa fall göras. Masshantering av större utskick till många hundra mottagare finns i dagsläget men behöver utvecklas till att fungera i flera processer, en modul för digital signering kan köpas till för att ytterligare effektivisera beslutsprocesser. Detta kräver utveckling av systemet av leverantören. Uppskattningsvis handlar det om ca 2 miljoner kronor för utveckling av systemet.

Förvaltningen har under 2024 startat ett projekt för att ansluta sig även till stadens meddelandeväxel för att minska pappersutskriften och kunna skicka till mottagares digitala brevlåda. Kostnader för detta finns inte med i budget och förvaltningen försöker genom att minska andra kostnader bekosta den utveckling som krävs. På sikt genererar detta effektivisering i arbetstid samt minskar kostnader för utskriften och porto.

Utveckling av e-tjänster

I underlaget för budget åren 2024-2026 har nämnden uppskattat att kostnaden för e-tjänster

kommer uppgå till 4 miljoner kronor per år. Uppskattningen är baserad på den förstudie som gjordes avseende e-tjänsterna under år 2022. E-tjänsteprojektet påbörjades sedan under hösten 2023. I samband med detta har tidigare beräknade kostnader konkretiserats och uppdaterats. Nämnden kan nu konstatera att kostnaden för utveckling av e-tjänster kommer bli högre än vad nämnden inledningsvis trott. Ökningen beror på generella kostnadsökningar i samhället, uppräknningar av förstudiens estimat efter avstämningar med vår samarbetspartner samt tillägg av intern granskningsfunktionalitet som berördes i förstudien men som inte inkluderades i lösningsförslaget eller estimatet. Funktionaliteten är dock avgörande för att kunna digitalisera och effektivisera flödet fullt ut. Vissa kostnader är i dagsläget inte möjliga att fastställa varför uppskattningar har behövts göras. Utifrån dessa nya förutsättningar uppskattar nämnden av kostnaden för utveckling, implementering och drift av e-tjänster under åren 2025-2027 kommer uppgå till 16,5 mnkr, en kostnad om 5,5 mnkr per år.

3.2 Investeringar

Nämndens behov av investeringar är kopplade till förvaltningens lokaler. Investeringsbehovet 2025-2027 är beroende av hur stort behovet kommer att vara att verksamhetsanpassa de lokaler som förvaltningen har flyttat till under 2024.

4 Lokalförsörjningsplan

Nämnden har ett behov av att säkerställa att förvaltningen har ändamålsenliga lokaler om ger goda förutsättningar för verksamheten samt en säker och god arbetsmiljö.

4.1 Sammanfattning

Förvaltningen flyttade den 1 januari 2024 från Vällingby till tekniska nämndhuset på Kungsholmen. Flytten innebär en stor förbättring av personalens fysiska arbetsmiljö. Det gäller t.ex. värme, kyla, ventilation, ljusmiljö, ljudmiljö och estetisk miljö. Tekniska nämndhuset erbjuder en högre nivå när det gäller säkerhet och bättre beredskap för brand jämfört med tidigare lokal. Nämnden har dessutom fått tillgång till ett stort antal tillgänglighetsanpassade mötesrum i olika storlekar som gör det möjligt att utöka antalet utbildningar för ställföreträdare och anställda på andra förvaltningar i staden.

4.2 Samverkan

Möjligheten att samarbeta med andra förvaltningar har blivit betydligt bättre sedan flytten till tekniska nämndhuset. Nämnden har t.ex. fått möjlighet att låna ett säkert besöksrum av Kungsholmens stadsdelsförvaltning vilket stärker säkerheten för personalen. De nya lokalerna erbjuder även bättre möjligheter för återvinning av avfall jämfört med tidigare lokal. Personalen kan nu erbjudas möjligheten att delta i gemensamma friskvårdaktiviteter och kulturaktiviteter som ordnas i tekniska nämndhuset. Möjlighet finns att utöka samarbetet kring fler tjänster.

4.3 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet

4.3.1 Nuläge 31 januari 2024

Förvaltningens behov av lokal är tillgodosett.

4.3.2 Planering av lokaler för år 2025-2032 (första planeringsperioden)

Beroende på hur regeringen väljer att förhålla sig till ställföreträdarutredningens slutsatser kan lokalbehovet komma att påverkas av hur mycket arbete som överförs från andra myndigheter till överförmyndarförvaltningen och den påverkan på personalbehovet som det i sin tur innebär.

Nuvarande lokaler fyller förvaltningens behov för 2025-2032.

4.3.3 Planering för lokaler år 2033-2045 (andra planeringsperioden)

Nuvarande lokal fyller förvaltningens behov även för 2033-2045.

5 Övriga redovisningar

Medborgarbudget och medborgarinflytande

I kommunfullmäktiges budget framgår att staden ska utveckla och aktivt arbeta för olika former av medborgarinflytande och medborgarbudgetering för att utveckla lokalsamhället.

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för underlag till budget 2025 med inriktning för 2026 och 2027 ska överförmyndarnämnden beskriva hur nämnden avser att utveckla arbetet med medborgarbudget och medborgarinflytande under planperioden.

Nämndens medborgardialoger sker med dem som är berörda av verksamheten. Det handlar i första hand om huvudmän och deras anhöriga samt med ställföreträdare. Målet är skapa förutsättningar för medskapande och demokratiskt inflytande samt deltagande. Det är samtidigt viktigt att vara medveten om att nämndens uppgift är att arbeta med tvångsåtgärder som kan innebära stora inskränkningar i sjuka människors frihet att själva bestämma. Det handlar bl.a. om att huvudmän kan få förvaltare mot sin vilja och därmed mister sin rättshandlingsförmåga och förlorar tillgången till sina pengar.

Några förutsättningar som nämnden ser som särskilt viktiga för en framgångsrik process är nämndens samarbete med olika intresseorganisationer för huvudmän och ställföreträdare. Det är också viktigt med hög tillgänglighet och ett gott bemötande för de som hör av sig och har synpunkter både på nämndens verksamhet och i enskilda ärenden. Nämnden skickar även ut serviceenkäter dels till ställföreträdare och dels till huvudmän. Syftet är att inhämta synpunkter som kan ligga till grund för utveckling av verksamheten. Slutligen ringer och mejlar ca 2000-3500 varje månad till kontaktcenter för att ställa frågor och framföra synpunkter.

Nämnden samarbetar bl.a. med:

- Funktionshindrades organisationer
- Pensionärernas organisationer

- Stockholms läns godmans- och förvaltarförening
- Föreningen Sveriges överförmyndare
- Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare.

Taxor och avgifter

Överförmyndarnämnden har inga taxor och avgifter.